

บทที่ 3

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อความต้องการถือเงิน

บทนี้จะศึกษาลักษณะทั่วไปของปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการถือเงินในประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณเงิน ระดับรายได้ ระดับราคา อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย โดยมีตารางข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ความสำคัญและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินในประเทศไทย ปริมาณเงินในประเทศไทยธนาคารแห่งประเทศไทยได้รวบรวมข้อมูลเผยแพร่ให้กับประชาชนเป็นประจำทุกเดือนในรายงานเศรษฐกิจรายเดือน

1. คำจำกัดความของปริมาณเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้คำจำกัดความของปริมาณเงิน ดังนี้

ปริมาณเงินในความหมายแคบ (M1) หมายถึง เหรียญกษาปณ์และธนบัตรที่อยู่ในมือประชาชน และที่อยู่ในสถาบันการเงินอื่นที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ และไม่ใช่ธนาคารกลางบวกด้วยเงินฝากเผื่อเรียกที่อยู่ในมือประชาชน และที่อยู่ในสถาบันการเงินอื่นที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (ตารางที่ 1)

ปริมาณเงินในความหมายกว้าง (M2) หมายถึง ปริมาณเงินในความหมายแคบ (M1) บวกด้วยเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ (ตารางที่ 2)

2. ระดับรายได้

ระดับรายได้ใช้วัดความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศ เพื่อวัดความรวยความจนของบุคคล ระดับรายได้ดังกล่าวเป็นระดับรายได้รวมของประเทศ เรียกว่า รายได้ประชาชาติ ซึ่งมีความหมายกว้าง หมายถึง มูลค่าเป็นตัวเงินของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด ปกติคิดระยะเวลา 1 ปี

การวัดรายได้ประชาชาติ หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ สามารถวัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product : GNP) หมายถึง มูลค่าในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ประเทศหนึ่ง ๆ ผลิตขึ้นมาให้ในระยะเวลาหนึ่ง โดยยึดหลักมูลค่าของสินค้าและบริการดังกล่าวจะต้องเกิดจากทรัพยากรและพลเมืองของประเทศผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรนั้น

2. ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าในท้องตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในอาณาเขตของประเทศภายในระยะเวลาหนึ่ง

ดังนั้น $GNP = GDP + \text{รายได้จากการเป็นเจ้าของทรัพยากรสุทธิจากต่างประเทศ}$

ตารางที่ 3.1 ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจตามความหมายแคบ (M1)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี		ธนบัตรและ เหรียญกษาปณ์	เงินฝากเพื่อเรียก	ปริมาณเงิน M1
2536	Q ₁	175,437.0	74,103.1	249,540.1
	Q ₂	172,672.2	71,064.1	243,736.3
	Q ₃	174089.7	77,850.6	251,940.3
	Q ₄	208,575.2	87,580.5	296,155.7
2537	Q ₁	208,142.4	99,208.9	307,351.3
	Q ₂	207,727.1	82,988.5	290,715.6
	Q ₃	213,193.0	101,901.6	315,094.6
	Q ₄	241,949.7	104,484.1	346,433.8
2538	Q ₁	248,544.4	103,508.0	352,052.4
	Q ₂	253,672.8	110,355.3	364,028.1
	Q ₃	246,694.8	120,849.6	367,544.4
	Q ₄	284,057.3	104,218.8	388,276.1
2539	Q ₁	280,901.5	141,024.8	421,926.3
	Q ₂	273,932.8	119,213.4	393,146.2
	Q ₃	270,286.2	138,034.8	408,321.0
	Q ₄	304,297.7	119,388.6	423,686.3
2540	Q ₁	296,983.9	129,986.7	426,970.6
	Q ₂	283,877.1	112,513.1	396,390.2
	Q ₃	296,243.3	104,280.1	400,523.4
	Q ₄	333,963.9	94,820.7	428,784.6
2541	Q ₁	310,446.0	95,430.9	405,876.9
	Q ₂	289,215.1	92,456.7	381,671.8
	Q ₃	294,078.6	95,209.4	389,288.0
	Q ₄	318,294.1	123,438.4	441,732.5

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี		ธนบัตรและ เหรียญกษาปณ์	เงินฝากเพื่อเรียก	ปริมาณเงิน M1
2542	Q ₁	313,396.6	144,644.3	458,040.9
	Q ₂	305,077.6	124,148.0	429,225.6
	Q ₃	321,983.0	109,918.1	431,901.1
	Q ₄	472,406.7	102,632.7	575,039.4
2543	Q ₁	372,772.5	122,216.8	494,989.3
	Q ₂	353,871.6	109,226.1	463,097.7
	Q ₃	362,365.5	121,101.3	483,466.8
	Q ₄	406,841.0	118,849.9	525,690.9
2544	Q ₁	399,429.9	133,898.1	533,328.0
	Q ₂	386,550.7	131,141.9	517,692.6
	Q ₃	397,385.1	140,767.3	538,152.4
	Q ₄	440,884.1	138,542.3	579,426.4
2545	Q ₁	443,707.5	156,520.5	600,228.0
	Q ₂	433,548.1	150,802.5	584,350.6
	Q ₃	437,169.5	162,689.7	599,859.2
	Q ₄	496,029.6	167,463.7	663,493.3

ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index01.htm>

ตารางที่ 3.2ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2) และอัตราการเพิ่ม ปี พ.ศ. 2536 – 2545

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี		ปริมาณเงิน M1	เงินฝาก ออมทรัพย์รวม เงินฝากประจำ	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ของเงินฝาก(%)	ปริมาณเงิน M2	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ของM2 (%)
2536	Q ₁	249,540.1	1,916,339.5	2.58	2,165,879.6	2.27
	Q ₂	243,736.3	2,012,800.2	5.03	2,256,536.5	4.19
	Q ₃	251,940.3	2,098,859.4	4.28	2,350,799.7	4.18
	Q ₄	296,155.7	2,210,943.7	5.34	2,507,099.4	6.65
2537	Q ₁	307,351.3	2,166,168.3	(2.03)	2,473,519.6	(1.34)
	Q ₂	290,715.6	2,248,830.1	3.82	2,539,545.7	2.67
	Q ₃	315,094.6	2,333,241.8	3.75	2,648,336.4	4.28
	Q ₄	346,433.8	2,482,949.5	6.42	2,829,383.3	6.84
2538	Q ₁	352,052.4	2,494,636.6	0.47	2,846,689.0	0.61
	Q ₂	364,028.1	2,662,301.8	6.72	3,026,329.9	6.31
	Q ₃	367,544.4	2,767,908.1	3.97	3,135,452.5	3.61
	Q ₄	388,276.1	2,922,282.6	5.58	3,310,558.7	5.58
2539	Q ₁	421,926.3	3,048,358.6	4.31	3,470,284.9	4.82
	Q ₂	393,146.2	3,144,135.7	3.14	3,537,281.9	1.93
	Q ₃	408,321.0	3,165,796.6	0.69	3,574,117.6	1.04
	Q ₄	423,686.3	3,302,966.4	4.33	3,726,652.7	4.27
2540	Q ₁	426,970.6	3,381,214.3	2.37	3,808,184.9	2.19
	Q ₂	396,390.2	3,561,699.9	5.34	3,958,090.1	3.94
	Q ₃	400,523.4	3,765,747.3	5.73	4,166,270.7	5.26
	Q ₄	428,784.6	3,910,560.1	3.85	4,339,344.7	4.15
2541	Q ₁	405,876.9	4,002,875.0	2.36	4,408,751.9	1.60
	Q ₂	381,671.8	4,120,819.8	2.95	4,502,491.6	2.13
	Q ₃	389,288.0	4,300,012.0	4.35	4,689,300.0	4.15
	Q ₄	441,732.5	4,311,628.9	0.27	4,753,361.4	1.37

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี		ปริมาณเงิน M1	เงินฝาก ออมทรัพย์รวม เงินฝากประจำ	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ของเงินฝาก(%)	ปริมาณเงิน M2	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ของM2 (%)
2542	Q ₁	458,040.9	4,331,022.5	0.45	4,789,063.4	0.75
	Q ₂	429,225.6	4,334,893.6	0.09	4,764,119.2	(0.52)
	Q ₃	431,901.1	4,354,677.1	0.46	4,786,578.0	0.47
	Q ₄	575,039.4	4,279,709.0	(1.72)	4,854,748.4	1.42
2543	Q ₁	494,989.3	4,329,477.5	1.16	4,824,466.8	(0.62)
	Q ₂	463,097.7	4,338,225.4	0.20	4,801,323.1	(0.48)
	Q ₃	483,466.8	4,423,991.8	1.98	4,907,458.6	2.21
	Q ₄	525,690.9	4,506,993.2	1.88	5,032,684.1	2.55
2544	Q ₁	533,328.0	4,580,231.2	1.62	5,113,559.2	1.61
	Q ₂	517,692.6	4,604,683.7	0.53	5,122,376.3	0.17
	Q ₃	538,152.4	4,627,528.0	0.50	5,165,680.4	0.85
	Q ₄	579,426.4	4,664,228.5	0.79	5,243,654.9	1.51
2545	Q ₁	600,228.0	4,768,863.2	2.24	5,369,091.2	2.39
	Q ₂	584,350.6	4,801,332.9	0.68	5,385,683.5	0.25
	Q ₃	599,859.2	4,657,899.6	(2.99)	5,257,758.8	(2.32)
	Q ₄	663,493.3	4,715,363.8	1.23	5,378,8557.1	2.30

ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index01.htm>

ระดับรายได้ที่ศึกษาครั้งนี้ใช้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GNP) ซึ่งใช้ราคาในปี พ.ศ. 2531 เป็นปีฐาน

ด้านการผลิต (Production Approach) ประกอบด้วยผลผลิตจากสาขาต่าง ๆ ดังนี้

1. สาขาเกษตรกรรม (Agriculture)

- 1.1 พืช (Crops)
- 1.2 ปศุสัตว์ (Livestocks)
- 1.3 ประมง (Fisheries)
- 1.4 ป่าไม้ (Forestry)
- 1.5 บริการทางการเกษตร (Agricultural Services)
- 1.6 การแปรรูปผลิตผลเกษตรอย่างง่าย (Simple Agriculture Processing Product)

2. สาขาที่ไม่ใช่การเกษตร (Non – Agriculture)

- 2.1 การเหมืองแร่และย่อยหิน (Mining & Quarrying)
- 2.2 การอุตสาหกรรม (Manufacturing)
- 2.3 การก่อสร้าง (Construction)
- 2.4 การไฟฟ้าและประปา (Electricity & Water Supply)
- 2.5 การคมนาคมและขนส่ง (Transportation & Communication)
- 2.6 การค้าส่งและค้าปลีก (Wholesales & Retail Trade)
- 2.7 การเงินการธนาคาร (Banking, Insurance & Real Estate)
- 2.8 กรรมสิทธิความเป็นเจ้าของที่อาศัย (Ownership of Dwelling)
- 2.9 การบริหารราชการและป้องกันประเทศ (Public Administration & Defence)
- 2.10 การบริการอื่น ๆ (Other Services)

ตารางที่ 3.3 อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตสาขาเกษตรกรรม สาขาอื่น และรายได้ที่แท้จริง
ปี พ.ศ. 2536 – 2545

(หน่วย : ล้านบาท)

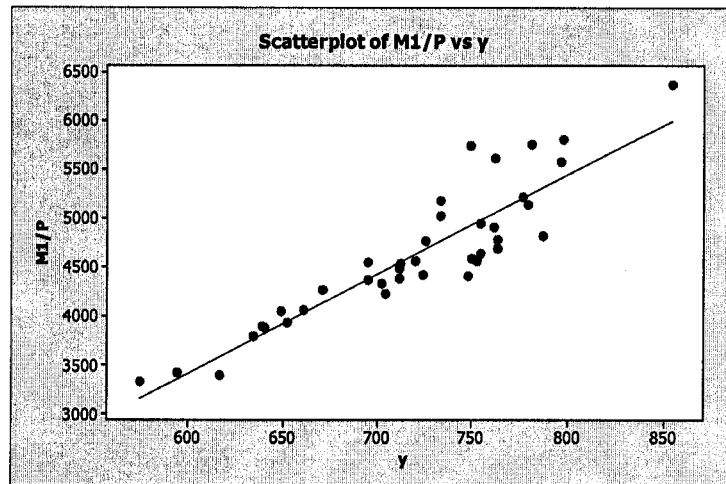
ปี		สาขา เกษตรกรรม	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	สาขาอื่น	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	รายได้ที่ แท้จริง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง
2536	Q ₁	67,030	-	535,204	-	593,583	-
	Q ₂	50,350	(24.88)	537,787	0.48	574,550	(3.21)
	Q ₃	50,937	1.17	573,429	6.63	616,269	7.26
	Q ₄	86,789	70.38	569,382	(0.71)	652,320	5.85
2537	Q ₁	66,169	(23.76)	601,816	5.70	660,973	1.33
	Q ₂	50,504	(23.67)	596,069	(0.95)	634,137	(4.06)
	Q ₃	54,057	7.04	604,428	1.40	648,433	2.25
	Q ₄	95,163	76.04	624,767	3.36	711,193	9.68
2538	Q ₁	72,541	(23.77)	659,322	5.53	723,541	1.74
	Q ₂	62,195	(14.26)	664,082	0.72	711,710	(1.64)
	Q ₃	52,587	(15.45)	668,921	0.73	711,009	(0.10)
	Q ₄	89,267	69.75	672,821	0.58	754,490	6.12
2539	Q ₁	74,995	(15.99)	691,432	2.77	754,432	(0.01)
	Q ₂	65,080	(13.22)	708,588	2.48	752,508	(0.26)
	Q ₃	56,303	(13.49)	721,705	1.85	763,074	1.40
	Q ₄	92,462	64.22	704,773	(2.35)	787,074	3.15
2540	Q ₁	74,957	(18.93)	699,162	(0.80)	762,997	(3.06)
	Q ₂	64,046	(14.56)	705,144	0.86	747,708	(2.00)
	Q ₃	55,638	(13.13)	709,837	0.67	747,909	0.03
	Q ₄	92,192	65.70	671,639	(5.38)	749,701	0.24
2541	Q ₁	75,242	(18.39)	644,063	(4.11)	704,033	(6.09)
	Q ₂	56,946	(24.32)	605,469	(5.99)	639,008	(9.24)
	Q ₃	52,554	(7.71)	606,345	0.14	640,164	0.18
	Q ₄	97,864	86.22	611,201	0.80	694,291	8.46

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี		สาขา เกษตรกรรม	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	สาขาอื่น	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	รายได้ที่ แท้จริง	อัตราการ เปลี่ยนแปลง
2542	Q ₁	78,086	(20.21)	639,703	4.66	694,783	0.07
	Q ₂	60,103	(23.03)	625,142	(2.28)	670,485	(3.50)
	Q ₃	55,700	(7.33)	658,640	5.36	701,590	4.64
	Q ₄	95,289	71.08	659,317	0.10	748,649	6.71
2543	Q ₁	80,388	(15.64)	684,023	3.75	761,070	1.66
	Q ₂	67,952	(15.47)	658,988	(3.66)	719,924	(5.41)
	Q ₃	59,312	(12.71)	671,107	1.84	725,210	0.73
	Q ₄	100,043	68.67	683,581	1.86	778,812	7.39
2544	Q ₁	82,329	(17.71)	694,208	1.55	776,154	(0.34)
	Q ₂	69,135	(16.03)	671,504	(3.27)	733,117	(5.54)
	Q ₃	59,629	(13.75)	683,741	1.82	733,304	0.03
	Q ₄	106,837	79.17	696,322	1.84	795,959	8.54
2545	Q ₁	84,441	(20.96)	722,180	3.71	797,247	0.16
	Q ₂	69,618	(17.55)	708,989	(1.83)	761,397	(4.50)
	Q ₃	59,774	(14.14)	726,372	2.45	780,534	2.51
	Q ₄	405,544	76.57	747,715	2.94	853,703	9.37

ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index04.htm>

ภาพที่ 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงิน (M_d/P) และรายได้ที่แท้จริง (y)

correlation = 0.898

จากภาพที่ 4.1 รายได้ที่แท้จริง (y) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ ปริมาณเงินโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.898 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ระดับราคา

ระดับราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงเนื่องจากระดับอุปสงค์และอุปทานของสินค้า

เปลี่ยนแปลง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าที่ใช้กันคือดัชนีปรับมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP Deflator) ดัชนีราคาขายส่ง (Wholesales Price Index) และดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาที่เราได้จากดัชนีราคาทั้งสามดังกล่าวข้างต้นย่อมแตกต่างกัน คือ

1. ดัชนีปรับมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เป็นดัชนีที่ครอบคลุมสินค้าทุกชนิดในระบบเศรษฐกิจ โดยไม่จำกัดรายการว่าเป็นสินค้าภาคเอกชนหรือสาธารณูปโภคของรัฐบาล การจัดทำดัชนีสินค้าชนิดนี้ต้องใช้เวลามากในการประมวลข้อมูล การจัดทำดัชนีราคาสินค้าดังกล่าวจึงล่าช้ามาก

2. ดัชนีราคาขายส่ง (WPI) เป็นดัชนีราคาที่วัดจากราคาสินค้าในตลาดขั้นต้น (Primary Market) คือ ตลาดที่ผู้ผลิตขายให้แก่พ่อค้าคนกลางหรือผู้แทนจำหน่าย ดังนั้นจึงเป็นราคาจากโรงงาน ดัชนีราคาขายส่งเหมาะสำหรับใช้วัดความเปลี่ยนแปลงของภาวะธุรกิจมากกว่าที่จะใช้วัดระดับค่าครองชีพ และยังเป็นดัชนีราคาที่เคลื่อนไหวง่ายต่อผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยที่มาจากต่างประเทศ เช่น การส่งออกและการนำเข้า เป็นต้น

3. ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) เป็นดัชนีที่สร้างขึ้นจากราคาสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชน รายการสินค้าเหล่านี้ได้จากการสำรวจรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ดัชนีราคาผู้บริโภคจะครอบคลุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค แต่ไม่รวมสินค้าประเภททุน ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นราคาสำหรับผู้บริโภคจ่าย ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมในการใช้วัดระดับการครองชีพของประชาชนทั่วไป

ระดับราคาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค เพราะมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการถือเงินของประชาชนมากกว่าชนิดอื่น ดัชนีราคาผู้บริโภคได้ใช้รายการหมวดสินค้าและบริการ ดังนี้ คือ

1. หมวดอาหารและเครื่องดื่ม
2. หมวดอื่น ๆ ซึ่งหมายถึง เคหะสถาน เครื่องเรือนและเครื่องใช้ในบ้าน เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาลและบริการส่วนบุคคล พาหนะและบริการขนส่ง การบันเทิง การอ่านและการศึกษา ยาสูบ และเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ตารางที่ 3.4 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2536 – 2545 (2541=100)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	หมวดอาหาร			หมวดอื่น		รวม	
	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	
2536	Q ₁	65.9	0.00	78.4	0.64	73.0	0.27
	Q ₂	67.5	2.43	79.1	0.89	74.1	1.51
	Q ₃	69.0	2.22	79.8	0.88	75.2	1.48
	Q ₄	68.9	(0.14)	80.6	1.00	75.6	0.53
2537	Q ₁	70.0	1.60	81.5	1.12	76.5	1.19
	Q ₂	71.9	2.71	82.2	0.86	77.8	1.70
	Q ₃	73.9	2.78	82.8	0.73	79.0	1.54
	Q ₄	74.4	0.68	83.4	0.72	79.6	0.76
2538	Q ₁	75.1	0.94	84.1	0.84	80.2	0.75
	Q ₂	77.1	2.66	85.6	1.78	82.0	2.24
	Q ₃	79.4	2.98	86.9	1.52	83.7	2.07
	Q ₄	82.0	3.27	87.5	0.69	85.2	1.79
2539	Q ₁	83.4	1.71	88.1	0.69	86.2	1.17
	Q ₂	84.3	1.08	89.0	1.02	87.1	1.04
	Q ₃	86.1	2.14	89.3	0.34	88.0	1.03
	Q ₄	87.6	1.74	90.1	0.90	89.2	1.36
2540	Q ₁	88.1	.057	91.1	1.11	89.9	0.78
	Q ₂	89.0	1.02	92.0	0.99	90.8	1.00
	Q ₃	93.4	4.94	93.2	1.30	93.4	2.86
	Q ₄	94.5	1.18	96.6	3.65	95.8	2.57
2541	Q ₁	97.4	3.07	98.4	1.86	98.0	2.30
	Q ₂	100.5	3.18	100.1	1.73	100.2	2.24
	Q ₃	101.6	1.09	100.8	0.70	101.1	0.90
	Q ₄	100.3	(1.28)	100.8	0.00	100.6	(0.49)

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	หมวดอาหาร			หมวดอื่น		รวม	
	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	ดัชนี	การเปลี่ยนแปลง (%)	
2542	Q ₁	100.3	0.00	100.8	0.00	100.6	0.00
	Q ₂	99.3	(1.00)	100.1	(0.69)	99.8	(0.80)
	Q ₃	98.7	(0.60)	101.0	0.90	100.1	0.30
	Q ₄	98.3	(0.41)	102.1	1.09	100.7	0.60
2543	Q ₁	98.6	0.31	103.3	1.18	101.5	0.79
	Q ₂	97.7	(0.91)	103.7	0.39	101.4	(0.10)
	Q ₃	98.2	0.51	104.7	0.96	102.2	0.79
	Q ₄	97.6	(0.61)	105.2	0.48	102.3	0.10
2544	Q ₁	98.2	0.61	105.8	0.57	102.9	0.59
	Q ₂	98.9	0.71	107.2	1.32	104.0	1.07
	Q ₃	99.1	0.20	106.9	(0.28)	103.9	(0.10)
	Q ₄	98.6	(0.50)	106.3	(0.56)	103.4	(0.48)
2545	Q ₁	98.5	(0.10)	106.6	1.28	103.5	0.10
	Q ₂	98.7	0.20	107.6	0.94	104.2	0.68
	Q ₃	99.0	0.30	107.4	(0.19)	104.2	0.00
	Q ₄	99.7	0.71	107.9	0.47	104.8	0.58

ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index04.ht>

ภาวะเงินเฟ้อ

แซมมวลสัน (Samuelson) ให้คำจำกัดความของ "เงินเฟ้อ" ไว้ว่า ภาวะเงินเฟ้อ หมายถึงภาวะที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นระยะเวลานาน

ภาวะเงินเฟ้อคือภาวะที่ค่าของเงินลดลงไปเรื่อย ๆ ทำให้เงินจำนวนเดียวกันในวันนี้ไม่สามารถซื้อสิ่งของหรือบริการจำนวนเดียวกันได้ ผลของค่าเงินที่ลดลงทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น อัตราค่าจ้าง เงินเดือน ดอกเบี้ย ค่าเช่า จะสูงขึ้นตามไป การสูงขึ้นดังกล่าวมีปฏิสัมพันธ์และกันตามมาหลายประการ เช่น ปริมาณเงินจะเพิ่มสูงขึ้น ยิ่งราคาสินค้าต่าง ๆ เหล่านั้นสูงขึ้นเร็วเท่าไร ปริมาณเงินก็จะสูงขึ้นเร็วตามไปเท่านั้นประชาชนจะขาดความเชื่อถือเงินตรา มีรายได้มาเท่าไรก็จะใช้จ่ายหมดไม่มีการออม เมื่อไม่มีการออมก็จะไม่มีการลงทุนในกิจการต่าง ๆ

ในประเทศไทยเงินเฟ้อวัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งเป็นดัชนีที่จัดทำโดยกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคซื้อหาเป็นประจำ โดยน้ำหนักของสินค้าและบริการแต่ละรายการกำหนดจากรูปแบบการใช้จ่ายของครัวเรือนซึ่งได้จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.5 อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ปี พ.ศ. 2536 - 2545

ปี		อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ประจำ 12 เดือน	อัตราเงินเฟ้อ	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง
2536	Q ₁	8.50	0.27	8.23
	Q ₂	8.50	1.51	6.99
	Q ₃	8.50	1.48	7.02
	Q ₄	7.00	0.53	6.47
2537	Q ₁	7.00 – 7.75	1.19	5.81 – 6.56
	Q ₂	7.50 – 8.50	1.70	5.80 – 6.80
	Q ₃	7.75 – 9.00	1.54	6.21 – 7.46
	Q ₄	8.25 – 10.25	0.76	7.49 – 9.49
2538	Q ₁	9.75 – 11.50	0.75	9.00 – 10.75
	Q ₂	10.25 – 12.00	2.24	8.01 – 9.76
	Q ₃	10.25 – 11.00	2.07	8.18 – 8.93
	Q ₄	10.25 – 11.00	1.79	8.46 – 9.20
2539	Q ₁	9.75 – 10.50	1.17	8.58 – 9.33
	Q ₂	9.00 – 10.00	1.04	7.96 – 8.96
	Q ₃	8.75 – 9.50	1.03	7.72 – 8.47
	Q ₄	8.50 – 9.25	1.36	7.14 – 7.89
2540	Q ₁	8.50 – 9.25	0.78	7.74 – 8.47
	Q ₂	8.00 – 8.75	1.00	7.00 – 7.75
	Q ₃	10.00 – 11.50	2.86	7.14 – 8.64
	Q ₄	10.00 – 13.00	2.57	7.43 – 10.43
2541	Q ₁	10.00 – 12.25	2.30	7.70 – 9.95
	Q ₂	10.00 – 11.50	2.24	7.76 – 9.26
	Q ₃	7.00 – 8.50	0.90	6.10 – 7.60
	Q ₄	6.00	(0.49)	6.49

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

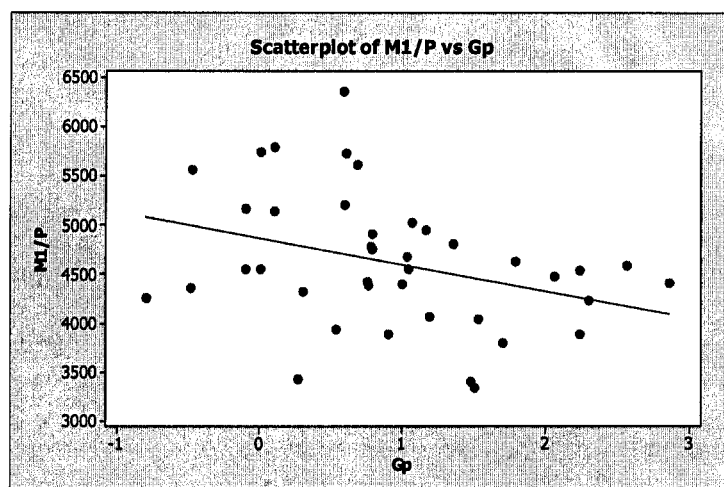
ปี		อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ประจำ 12 เดือน	อัตราเงินเฟ้อ	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง
2542	Q ₁	5.00	0.00	5.00
	Q ₂	5.00	(0.80)	5.80
	Q ₃	4.50 – 4.75	0.30	4.20 – 4.45
	Q ₄	4.00 – 4.25	0.60	3.40 – 3.65
2543	Q ₁	3.75 – 4.00	0.79	2.96 – 3.21
	Q ₂	3.75 – 4.00	(0.10)	3.85 – 4.10
	Q ₃	3.50	0.79	2.71
	Q ₄	3.50	0.10	3.40
2544	Q ₁	3.00	0.59	2.41
	Q ₂	3.00	1.07	1.93
	Q ₃	3.00	(0.10)	3.10
	Q ₄	2.75 – 3.00	(0.48)	3.23 – 3.48
2545	Q ₁	2.50 – 3.00	0.10	2.40 – 2.90
	Q ₂	2.50 – 3.00	0.68	1.82 – 2.32
	Q ₃	2.50 – 3.00	0.00	2.50 – 3.00
	Q ₄	2.00	0.58	1.42

ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index01.htm>ที่มา : <http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Econdata/Econfinance/index04.htm>

ตามหลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ การเกิดภาวะเงินเฟ้อมาจาก 2 ปัจจัยหลัก

ปัจจัยแรก คือ แรงดึงทางด้านอุปสงค์ (Demand Pul) เกิดขึ้นจากระบบเศรษฐกิจมีความต้องการ ปริมาณสินค้าและบริการมากกว่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงดึงให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของความต้องการสินค้าและบริการอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน การดำเนินนโยบายการคลังของภาครัฐบาล การเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ในต่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคของประชาชน

ปัจจัยที่สอง เกิดจากด้านต้นทุนการผลิตสูงขึ้น (Cost push) ทำให้ผู้ผลิตต้องปรับราคาสินค้าขึ้น สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อาทิ การเพิ่มของค่าจ้างแรงงาน การเกิดภัยทางธรรมชาติ การเพิ่มกำไรของผู้ประกอบการ การเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้านำเข้า ซึ่งอาจเพิ่มไปตามภาวะตลาดโลก หรือผลของอัตราแลกเปลี่ยน

ภาพที่ 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงิน (M_d/P) และอัตราเงินเฟ้อ (G_p)

correlation = -0.344

จากภาพที่ 4.2 อัตราเงินเฟ้อ (y) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ กับ ปริมาณเงินโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.344 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

โครงสร้างอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทย

การศึกษาโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินในประเทศไทย แบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. อัตราดอกเบี้ยของหลักทรัพย์รัฐบาล (r_g) เป็นตราสารที่รัฐบาลออกเองโดยตรง เพื่อนำเงินมาชดเชยงบประมาณขาดดุลประจำปี ได้แก่ ตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล และตราสารอื่น ๆ ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะต้องถือหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของอัตราเงินสำรองตามกฎหมายและตามเงื่อนไขให้เปิดสาขาใหม่ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังสามารถใช้พันธบัตรที่ปราศจากภาระผูกพันเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยและการกู้ยืมเงินในตลาดซื้อคืนพันธบัตรรัฐบาลได้อีกด้วย

1.1 พันธบัตรรัฐบาล (Government Bond) ออกโดยกระทรวงการคลัง โดยประกาศจำนวนเงินที่จะกู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการกู้ เงื่อนไขและวิธีการต่าง ๆ ในการออกพันธบัตรไว้ในราชกิจจานุเบกษา อัตราดอกเบี้ยจะตราไว้ในพันธบัตรทุกฉบับและอัตราดอกเบี้ยจะเป็นเท่าไรขึ้นอยู่กับภาวะการเงินในขณะที่ยกออกพันธบัตรนั้น

1.2 ตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill) กระทรวงการคลังออกตั๋วเงินคลังโดยมิได้ตราอัตราดอกเบี้ยไว้ในตัว แต่จะให้มีการประมูลตั๋วเงิน ผลต่างของราคาประมูลกับราคาตัวนั้น คือผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง นอกจากนี้ประชาชนต้องการจะซื้อก็สามารถซื้อได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย และเมื่อต้องการจะใช้นเงินก็สามารถนำไปขายลดให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกว่าการซื้อลดตั๋วเงิน ตั๋วเงินคลังจะแบ่งตามอายุตัว เช่น อายุ 31 – 60 วัน อายุ 61 – 120 วัน เป็นต้น

2. อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้แหล่งสุดท้ายของธนาคารพาณิชย์ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยนั้นมีดังนี้

2.1 อัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน (Bank Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเรียกเก็บจากสถาบันการเงินที่ให้กู้ยืมในวงเงินที่กำหนดจากฐานเงินฝากของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง โดยการให้กู้ยืมนี้ถือว่าเป็นแหล่งกู้ยืมแหล่งสุดท้าย (Lender of Last Resort) เมื่อมีความจำเป็นภายในระยะเวลาสั้น ๆ อย่างมากไม่เกิน 7 วัน เพื่อรองรับความผันผวนของความต้องการใช้เงินในตลาดเงินเป็นสำคัญ หรือจากการเบิกถอนเงินฝากของประชาชนในภาวะผิดปกติโดยจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับระบบการชำระเงิน เป็นต้น หลักประกันที่ใช้ในการกู้ยืมเงินนี้ส่วนมากเป็นหลักทรัพย์สินรัฐบาล อย่างไรก็ตามการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานในแต่ละครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (Reference Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศทุกวันศุกร์เพื่อใช้ในการอ้างอิงสำหรับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยในสัปดาห์ถัดไป ประกอบด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเวลา 3 6 และ 12 เดือน โดยจะคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยล่าสุดเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

2.3 อัตราดอกเบี้ยซื้อคืนในตลาดพันธบัตร (Repurchase Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย และพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้าประกันเงินต้นและดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกในตลาดซื้อคืนพันธบัตร โดยธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นนายทะเบียนและตัวแทนการรับจ่ายเงินซึ่งถือว่าเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับผู้ซื้อและผู้ขาย โดยระยะเวลาการกู้ยืมจะเป็น 1 วัน 7 วัน 14 วัน 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้เป็นเครื่องมือในการส่งสัญญาณในการดำเนินนโยบายทางการเงิน

3. อัตราดอกเบี้ยในระบบธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย

3.1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยแบ่งเงินฝากเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เงินฝากเผื่อเรียก (Demand Deposits) เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposits) และเงินฝากประจำ (Time Deposits)

3.2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ตกลงกันระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับลูกค้าโดยไม่เกินเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ตามกฎหมาย เช่น

อัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Lending Rate) หรือ (Minimum Loan Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมีระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

อัตราดอกเบี้ย MOR (Minimum Overdraft Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยประเภทเบิกเกินบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

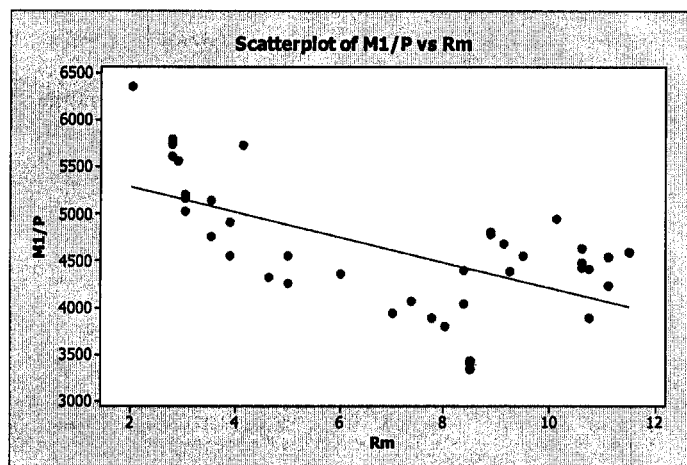
อัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี ทั้งนี้ใช้โยงเข้ากับอัตราดอกเบี้ย MLR เพื่อให้สามารถสะท้อนระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกันระหว่างลูกค้ารายใหญ่กับลูกค้ารายย่อยได้โดยบวกส่วนต่างสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศ ไม่เกินร้อยละ 4 ต่อปี

3.3 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (Interbank Rate) เป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในตลาดเงินระยะสั้น เพื่อใช้ในการปรับสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์โดยธุรกรรมอาจจะอยู่ในรูปการกู้ยืมแบบจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (At call) หรือเป็นการกู้ยืมแบบมีกำหนดระยะเวลา (Term) ตั้งแต่ 1 วัน ถึง 6 เดือน ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 50 – 70 เป็นการกู้ยืมระยะเวลา 1 วัน (Overnight) รองลงมาเป็นการกู้ยืมแบบจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (At call)

4. อัตราดอกเบี้ยในระบบสถาบันการเงินอื่นที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ เช่น บริษัท
เงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ แบ่งอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้คือ

4.1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

4.2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ภาพที่ 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงิน (M1/P) และอัตราดอกเบี้ย (rm)

correlation = -0.616

จากภาพที่ 4.3 อัตราดอกเบี้ย (rm) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ กับ ปริมาณเงิน โดย
มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.616 ซึ่งไม่นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

ตลาดหลักทรัพย์

ความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เดิมธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทยเป็นเพียงการซื้อขายแลกเปลี่ยนหุ้นกันระหว่างเจ้าของกิจการต่าง ๆ ในวงจำกัด ในปี 2505 ได้มีนักลงทุนเอกชนกลุ่มหนึ่งร่วมกันจัดตั้งตลาดหุ้นขึ้นเป็นครั้งแรก คือ “ตลาดหุ้นกรุงเทพ” เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางซื้อขายแลกเปลี่ยนหุ้น แต่กิจกรรมก็ยังอยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และรัฐบาลในสมัยนั้นยังไม่เห็นความสำคัญและบทบาทของตลาดหุ้น จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนแต่อย่างใด

พ.ศ. 2510 รัฐบาลได้เริ่มเห็นความสำคัญของตลาดหุ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับตลาดหุ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 – 2514) โดยในปี พ.ศ. 2512 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการก่อตั้งตลาดหุ้นในประเทศกำลังพัฒนามาช่วยศึกษา และให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518

หน้าที่และวัตถุประสงค์ของตลาดหลักทรัพย์

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์และระดมเงินทุนระยะยาว

ตลาดหลักทรัพย์เป็นแหล่งกลางในการซื้อขายเปลี่ยนความเป็นเจ้าของในหลักทรัพย์ระยะยาวได้โดยสะดวกหรือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในเวลาต้องการ จึงเป็นการเสริมสร้างสภาพคล่องให้กับตลาดหลักทรัพย์ระยะยาวดังกล่าว ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจสำคัญในการที่ทำให้ผู้มีเงินออมเข้ามาลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวประเภทต่าง ๆ

2. ช่วยในการปรับโครงสร้างทางการเงินของธุรกิจเอกชนและรัฐวิสาหกิจให้มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt / Equity Ratio) ที่เหมาะสม

หากตลาดเงินและอัตราดอกเบี้ยมีความผันผวนมากก็จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจที่มี Debt to Equity Ratio สูง ทั้งในแง่ต้นทุนเงินกู้และภาระดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงไปจนยากที่จะบริหาร การที่บริษัทสามารถเพิ่มทุนได้เป็นระยะ ๆ ตามการขยายตัวของธุรกิจทำให้สัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับที่เหมาะสม ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและตลาดเงิน ทำให้การดำเนินธุรกิจมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้บริษัทยังสามารถออกหุ้นกู้เพื่อระดมเงินมาใช้ในการขยายกิจการของบริษัทได้

3. เป็นแหล่งกลางซื้อขายหลักทรัพย์อย่างมีระเบียบ มีสภาพคล่องและยุติธรรม

ตลาดหลักทรัพย์เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ ที่มีระเบียบช่วยให้หลักทรัพย์มีสภาพคล่อง และมีราคาที่เป็นธรรมเนื่องจากราคาตลาดของหลักทรัพย์เป็นไปตามภาวะอุปสงค์และอุปทานที่เกิดขึ้น

4. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ

ตลาดหลักทรัพย์เปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนเลือกลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ และเลือกลงทุนในหลักทรัพย์นานาชาติได้ตามเป้าหมายการลงทุนที่ตนต้องการ โดยตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตเปิดเผยข้อมูลของบริษัท เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุน

5. ให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

ตลาดหลักทรัพย์ให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั้งในด้านราคาที่เป็นธรรม ด้านบริการข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน และในด้านอำนวยความสะดวกแก่หลักทรัพย์ นอกจากนี้ผู้ลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ยังมีโอกาสที่จะได้ผลตอบแทนจากการลงทุนทั้งในรูปเงินปันผล กำไรส่วนทุนและสิทธิการจองซื้อหุ้นใหม่ในราคาต่ำ ซึ่งผลตอบแทนนี้สูงกว่าการออมด้วยวิธีอื่น

6. ช่วยขยายฐานภาษีของรัฐบาล

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จะต้องมียกบัญชีที่ดี รายงานทางการเงินที่ถูกต้อง และมีมาตรฐาน อันเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ลงทุนในการที่จะใช้วิเคราะห์การลงทุนต่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทเพื่อวิเคราะห์และติดตามฐานะการเงินตลอดจนการดำเนินงานของบริษัท ลูกหนี้เพื่อตัดสินใจในการที่จะให้กู้เพิ่มหรือต่ออายุหนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการบริหารบริษัทตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลโดยช่วยให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างครบถ้วน

7. เป็นดัชนีชี้การพัฒนากิจการทางเศรษฐกิจของประเทศ

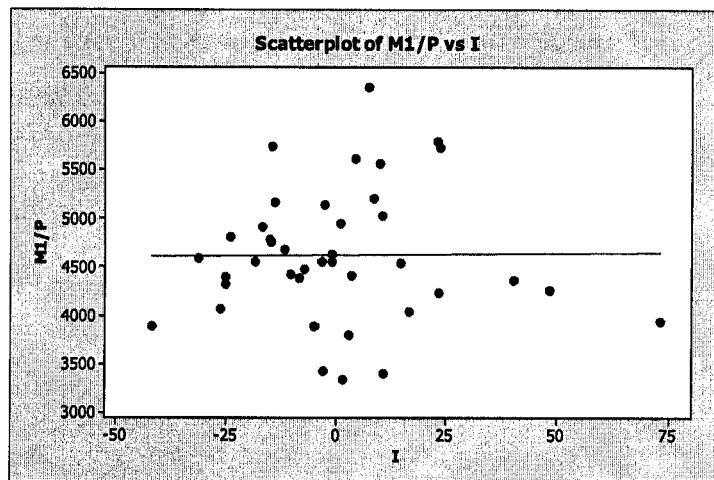
ประเทศที่พัฒนาแล้วตลาดทุนจะมีบทบาทในการระดมและจัดสรรเงินทุนระยะยาวให้แก่ผู้ประกอบการ ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ สามารถระดมทุนระยะยาวจำนวนมากไปใช้ขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการประหยัดจากการผลิต (Economy of Scale) ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนาสูง มีรายได้ประชาชาติสูง มีการจ้างงานเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 3.6 ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์

ปี	มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อ วันทำการ		ดัชนีตลาดหลักทรัพย์	อัตราการ เปลี่ยนแปลง
2536	Q ₁	3,233.9	865.23	(3.2)
	Q ₂	6,307.6	877.52	1.4
	Q ₃	7,282.5	971.44	10.7
	Q ₄	24,236.6	1,682.85	73.2
2537	Q ₁	5,347.41	1,239.99	(26.3)
	Q ₂	7,115.72	1,273.34	2.7
	Q ₃	9,492.2	1,485.71	16.7
	Q ₄	5,034.6	1,360.09	(8.5)
2538	Q ₁	4,860.1	1,216.68	(10.5)
	Q ₂	7,763.2	1,394.77	14.6
	Q ₃	4,331.3	1,294.23	(7.2)
	Q ₄	5,714.69	1,280.81	(1.1)
2539	Q ₁	5,153.2	1,289.73	0.7
	Q ₂	4,104.3	1,247.08	(3.3)
	Q ₃	4,766.9	1,099.01	(11.9)
	Q ₄	3,464.8	831.57	(24.3)
2540	Q ₁	3,514.0	705.43	(15.2)
	Q ₂	4,412.7	527.28	(25.3)
	Q ₃	3,260.2	544.54	3.3
	Q ₄	2,173.9	372.69	(31.6)
2541	Q ₁	3,428.5	459.11	23.2
	Q ₂	1,602.2	267.33	(41.8)
	Q ₃	2,113.0	253.82	(5.1)
	Q ₄	3,545.9	355.81	40.2

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ปี		ดัชนีตลาดหลักทรัพย์	ดัชนีตลาดหลักทรัพย์	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2542	Q ₁	3,442.5	352.01	(1.1)
	Q ₂	13,754.1	521.77	48.2
	Q ₃	5,236.8	389.49	(25.4)
	Q ₄	4,490.4	481.92	23.7
2543	Q ₁	5,630.3	400.32	(16.9)
	Q ₂	2,805.5	325.69	(18.6)
	Q ₃	1,888.6	277.29	(14.9)
	Q ₄	2,201.9	269.19	(2.9)
2544	Q ₁	5,165.1	291.94	8.5
	Q ₂	5,584.4	322.55	10.5
	Q ₃	5,786.9	277.04	(14.1)
	Q ₄	9,879.9	303.85	9.7
2545	Q ₁	10,758.6	373.95	23.1
	Q ₂	11,316.7	389.1	4.1
	Q ₃	4,295.3	331.79	(14.7)
	Q ₄	4,344.5	356.48	7.4

ภาพที่ 3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงิน (M1/P) และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (I)

correlation = 0.011

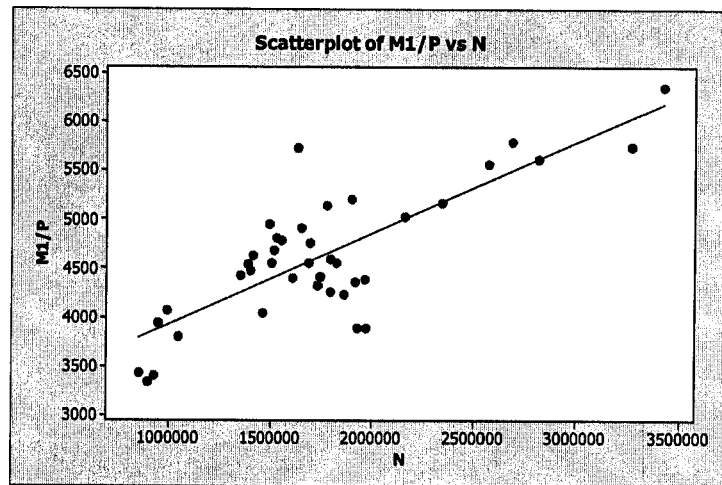
จากภาพที่ 4.4 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (I) ไม่มีความสัมพันธ์ กับ ปริมาณอาจมีสาเหตุมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีความผันผวนทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ผันผวน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.011 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ตารางที่ 3.7 จำนวนบัตรเครดิต

ปี	จำนวนบัตรเครดิต
2536	Q ₁ 847,536
	Q ₂ 891,356
	Q ₃ 921,465
	Q ₄ 936,874
2537	Q ₁ 984,567
	Q ₂ 1,035,687
	Q ₃ 1,456,876
	Q ₄ 1,957,846
2538	Q ₁ 1,345,867
	Q ₂ 1,378,945
	Q ₃ 1,394,581
	Q ₄ 1,403,687
2539	Q ₁ 1,486,579
	Q ₂ 1,495,785
	Q ₃ 1,510,237
	Q ₄ 1,524,011
2540	Q ₁ 1,548,927
	Q ₂ 1,604,726
	Q ₃ 1,735,849
	Q ₄ 1,785,432
2541	Q ₁ 1,853,648
	Q ₂ 1,966,587
	Q ₃ 1,918,996
	Q ₄ 1,906,645

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ปี	จำนวนบัตรเครดิต
2542	Q ₁ 1,815,867
	Q ₂ 1,786,879
	Q ₃ 1,727,601
	Q ₄ 1,629,301
2543	Q ₁ 1,642,882
	Q ₂ 1,682,129
	Q ₃ 1,690,952
	Q ₄ 1,765,640
2544	Q ₁ 1,892,963
	Q ₂ 2,152,731
	Q ₃ 2,338,591
	Q ₄ 2,567,961
2545	Q ₁ 2,684,291
	Q ₂ 2,815,006
	Q ₃ 3,268,137
	Q ₄ 3,419,988

ภาพที่ 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงิน (M1/P) และจำนวนบัตรเครดิต (N)

correlation = 0.798

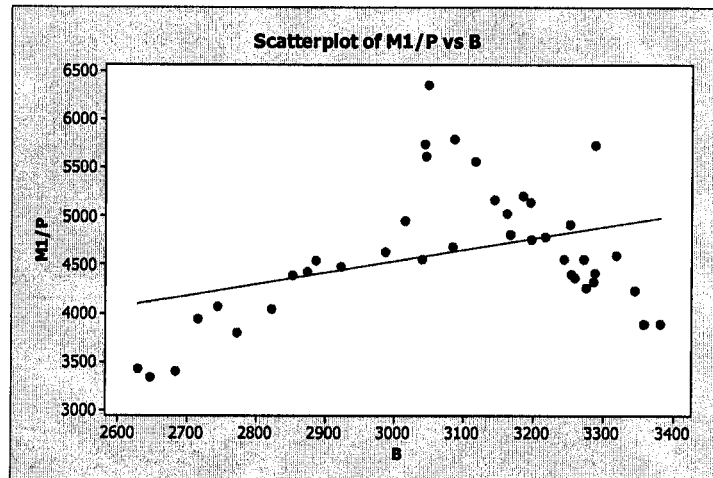
จากภาพที่ 4.5 จำนวนบัตรเครดิต (N) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับ ปริมาณเงิน โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.798 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

ตารางที่ 3.8 จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์

ปี	จำนวนสาขา
2536	Q ₁ 2,628
	Q ₂ 2,646
	Q ₃ 2,681
	Q ₄ 2,713
2537	Q ₁ 2,743
	Q ₂ 2,771
	Q ₃ 2,821
	Q ₄ 2,852
2538	Q ₁ 2,873
	Q ₂ 2,885
	Q ₃ 2,921
	Q ₄ 2,986
2539	Q ₁ 3,015
	Q ₂ 3,039
	Q ₃ 3,085
	Q ₄ 3,167
2540	Q ₁ 3,217
	Q ₂ 3,254
	Q ₃ 3,289
	Q ₄ 3,319
2541	Q ₁ 3,345
	Q ₂ 3,359
	Q ₃ 3,381
	Q ₄ 3,260

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ปี	จำนวนสาขา
2542	Q ₁
	3,272
	Q ₂
	3,276
	Q ₃
	3,286
	Q ₄
	3,288
2543	Q ₁
	3,252
	Q ₂
	3,244
	Q ₃
	3,197
	Q ₄
	3,196
2544	Q ₁
	3,185
	Q ₂
	3,161
	Q ₃
	3,144
	Q ₄
	3,117
2545	Q ₁
	3,086
	Q ₂
	3,044
	Q ₃
	3,043
	Q ₄
	3,049

ภาพที่ 3.6ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการถือเงิน (M/P) และจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์
(B) correlation = 0.373

จากภาพที่ 4.6 จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ (B) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับ ปริมาณเงิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.373 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95